

Sygn. akt III KS 11/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **M. K.**

oskarżonego z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 12§1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w 2 marca 2022r.

skargi obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 27 października 2021r., sygn. akt III Ka (...), uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w D. z dnia 29 kwietnia 2019r., sygn. akt II K (...)

1- uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w R. w postępowaniu odwoławczym,

2- zarządza na rzecz oskarżonego zwrot opłaty od skargi w kwocie 450 zł.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w D. z dnia 29 kwietnia 2019r., sygn. akt II K (...), oskarżonego **M. K.** skazano za popełnienie czynu zakwalifikowanego z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 12§1 k.k.

Orzeczenie to zaskarżył apelacją obrońca oskarżonego.

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 27 października 2021r., sygn. akt III Ka (...), uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Skargę od tego wyroku wywiódł obrońca oskarżonego. W skardze podniesiono zarzuty:

1 – naruszenia przepisu art. 437§2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w D. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, w sytuacji gdy:

a) nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości, a jedynie w ograniczonym zakresie,

b) z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w R. wynika konieczność ustalenia zakresu wiedzy pokrzywdzonych co do sytuacji finansowej firmy oskarżonych oraz ich motywów ekonomicznych (obok emocjonalnych) podjęcia decyzji o kontynuowaniu handlu z oskarżonymi – które to wątpliwości niezbitnie mogły być rozwiane bezpośrednio przez Sąd II instancji w toku postępowania apelacyjnego chociażby poprzez przesłuchanie pokrzywdzonych na rozprawie apelacyjnej,

c) Sąd Okręgowy w R. miał możliwość przeprowadzenia poszczególnych dowodów podczas postępowania apelacyjnego w celu uzupełnienia materiału dowodowego i weryfikacji zarzutów podniesionych w środkach odwoławczych,

d) na gruncie niniejszego postępowania nie występuje potrzeba dopuszczenia dowodu z nowej opinii biegłego z zakresu rachunkowości w celu ponownego określenia sytuacji finansowej firmy oskarżonych w inkryminowanym okresie czasu, a ewentualna opinia uzupełniająca dotyczyłaby wyłącznie wyjaśnienia braku dostępu w dotychczasowym opiniowaniu bilansu firmy i rachunku zysków i strat (zgodnie z treścią uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia Sądu II instancji);

2 – art. 439§1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17§1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 539a§3 k.p.k. poprzez nierozstrzygnięcie przez Sąd II instancji w toku postępowania odwoławczego możliwości uchylenia wyroku Sądu I instancji i umorzenia przedmiotowego postępowania z uwagi na powagę rzeczy osądzonej – tj. wydanie przez Sąd Okręgowy w C. w dniu 21 grudnia 2018r., sygn. akt II K (...), prawomocnego wyroku, na mocy którego uznano oskarżonych, w tym M.K., za winnych popełnienia przestępstwa z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 294§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w okresie od dnia 21 kwietnia 2013r. do dnia 7 lutego 2014r. (w warunkach czynu ciągłego) – pokrywającym się z czasookresem przestępstw zarzucanych oskarżonym na gruncie niniejszej sprawy karnej.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w R., jako Sądowi Odwoławczemu, do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 437§2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439§1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości.

Powiązanie tego przepisu z treścią art. 539a§3 k.p.k., w którym wymieniono podstawy tego środka zaskarżenia, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się wyłącznie do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. lub też konieczne jest przeprowadzenie na nowo w całości przewodu sądowego (*vide*: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018r., sygn. akt I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017r., sygn. akt IV KS 6/16). Z powyższego wynika również, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno jednoznacznie wskazywać, która z przesłanek określonych w art. 437§2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Z uzasadnienia zaskarżonego skargą wyroku wynika natomiast, że Sąd Okręgowy nie dopatrył się zaistnienia żadnej ze wskazanych przesłanek uchylenia orzeczenia, a jego celem jest uzupełnienie postępowania dowodowego.

Wskazane powody, na tym etapie postępowania, z pewnością nie uzasadniają uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w oparciu o dyspozycję art. 437§2 k.p.k. „Dosłuchanie” pokrzywdzonych, czy ewentualne uzupełnienie opinii przez biegłego, nie jest bowiem równoznaczne z koniecznością powtórzenia czynności już przeprowadzonych, a tym samym z przeprowadzeniem na nowo przewodu sądowego w całości.

W świetle zmian procedury karnej, które nastąpiły po 2015r., Sąd Odwoławczy może i powinien prowadzić postępowanie dowodowe i nie jest już ograniczony niemożnością prowadzenia dowodów „co do istoty sprawy”. To zatem Sąd Odwoławczy, o ile dostrzega taką potrzebę, winien ponownie przesłuchać pokrzywdzonych i biegłego, wszak to ten Sąd najlepiej jest w stanie ocenić jakich informacji brakuje mu do rozpoznania apelacji i wydania orzeczenia kończącego sprawę.

Z pewnością też to Sąd Odwoławczy właściwy i kompetentny jest na tym etapie postępowania do dokonania oceny, czy w sprawie zachodzi przesłanka o charakterze bezwzględnym z art. 439§1 pkt 8 k.p.k. Wprost należy też stwierdzić, że nie wolno mu unikać odpowiedzialności za podjęcie decyzji w tej materii. Wszak wskazany przepis ma charakter *stricte* odwoławczy (zamieszczono go w Dziale IX k.p.k.)

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy winien samodzielnie ocenić zasadność zarzutów podniesionych w apelacji.

